

Pilottiryhmän nimi: Lakisääteiset määräaikaistarkastukset

Kohderyhmän kuvaus:

Kehittämiskohderyhmänä ovat neuvola-, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluja käyttävät asiakkaat sekä työterveyshuollon palveluita käyttävät työntekijät, joiden tarkastus perustuu lakiin tai asetukseen. Neuvolan- koulu- ja opiskeluterveydenhuollon laajat terveystarkastukset ovat muiden määräaikaisten terveystarkastusten tavoin asetukseen (338/2011, aik. 380/2009) perustuvia ja ne toteutetaan lapsen, vanhempien tai huoltajien, terveydenhoitajan ja lääkärin sekä tarvittaessa muiden toimijoiden yhteistyönä. Tarkastuksessa selvitetään ja arvioidaan lapsen ja koko perheen terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä laaja-alaisesti. Selvittämisen ja arvioinnin apuna käytetään kirjallisia esitietoja sekä vastaanotolla tapahtuvaa vuorovaikutusta ja seulontoja.

Laajoihin terveystarkastuksiin liittyvät sähköisen palvelukokonaisuuden osa-alueet, joita hankkeessa kehitettiin ovat:

- Äitiysneuvolan ensikäyntiin liittyvät esitiedot
- 1,5-vuotiaan laajaan terveystarkastukseen liittyvät esitiedot
- 3X10D kysely peruskouluikäisille lapsille ja heidän vanhemmilleen
- 5. luokkalaisten laajan terveystarkastukseen liittyvät huoltajan antamat esitiedot
- 2. asteen opiskelijan terveystarkastuksen sähköinen terveystarkastus
- Työterveyshuollon sähköinen terveystarkastus yötyötä tekeville.

Ongelma, jota lähdettiin ratkaisemaan ja nykytilan tärkeimmät haasteet:

Ennaltaehkäisevissä terveystarkastuksissa ammattilaisen aikaa kuluu tarkastuksiin kuuluviin kyselyihin liittyvään jakelun ja keräämisen toteuttamiseen ja tietojen siirtämiseen. Sähköisen palvelun avulla asiakas voi täyttää kyselyt tai esitiedot itsenäisesti ajasta ja paikasta riippumatta, sekä saada saman tien palautteen hyvinvoinnistaan. Sähköinen järjestelmä auttaa ammattilaista tunnistamaan riskiryhmät ja kohdentamaan palveluja oikea-aikaisesti asiakkaalle.

Mitä Omaolon palveluja on tarkoitus käyttää ja miten:

Vastaanotto muodostuu asiakaslähtöiseksi, kun ammattilaisella on valmiiksi saatavilla asiakkaan terveys- ja hyvinvointitiedot ja hän koostaa vastaanoton sisällön (terveysneuvonta, keskusteltavat asiat, interventiot) tämän perusteella.

Millaisia toiminnallisia muutoksia on toteutettu ja mitä niiden kautta on saatu aikaan? Keitä ammattilaisia on tarvittu mukaan? Miten muutokset ovat vaikuttaneet asiakkaisiin?

Organisaatioissa on panostettu erityisesti toiminnan yhtenäistämiseen ja uusittuihin asiakasprosesseihin, joissa tiedot ovat ammattilaisen käytössä ennen vastaanottoa. Toiminnanmuutokseen on otettu mukaan ennaltaehkäisevää työtä tekevät ammattilaiset, neuvolan, koulu, opiskelu- ja työterveyshuollon terveydenhoitajat, jotka toimivat määräaikaisten tarkastusten toteuttajina.

Porvoossa äitiysneuvolassa rakennettiin raskaana oleville tietopankki kaupungin nettisivuille, johon kerättiin raskauteen ja tulevan äidin hyvinvointiin liittyvää tietoa. Ensikäynnin prosessia on mietitty uudelleen, jotta vastaanottoaika kohdentuisi paremmin odottavan äidin tarpeisiin.

Omaolo

Lastenneuvolan 1,5-vuotiaan tarkastuksessa on Espoossa otettu käyttö sähköinen ajanvaraus. Yhden puhelun kestoksi mitattiin n. 4 minuuttia ja sähköisesti tehdyt ajanvaraukset vapauttavat ammattilaisen työpanosta muuhun työhön.

Kuopion kaupungin kouluterveydenhuollossa on vahvistettu yhteistyötä suunterveydenhuollon, opiskeluhoitopalveluiden, perhepalveluiden, lastensuojelun avohuollon ja perhetyön kesken. Terveystenhoitajille on laadittu työmenetelmä tuen tarpeessa olevien oppilaiden ja heidän perheidensä tunnistamiseen. Terveystenhoitajia on kannustettu entistä tehokkaampaan huolen puheeksiottoon ja ohjattu vähentämään asiakkaiden ohjaamista "luukulta luukulle". Nykyisin terveystenhoitajat kokoavat tarvittaessa moniammatillisen asiantuntijaryhmän oppilaan ja hänen perheensä ympärille, mikäli huolta perheen tilanteesta ilmenee. Lisäksi kouluterveydenhuollossa on tehty kirjaamisen auditointi ja sen tulosten pohjalta on kouluterveydenhoitajien kanssa laadittu yhteiset kirjaamisohjeet sekä tehostettu SPAT-tilastointia, joita kouluterveydenhuollosta vastaava esimies seuraa säännöllisesti.

Porvoon opiskeluterveydenhuollossa on otettu käyttöön terveystarkastus (samat kysymykset kuin tulevassa sähköisessä versiossa), jonka avulla on saatu tuen tarpeessa olevia nuoria nopeammin terveystenhoitajan vastaanotolle ja järjestettyä heille tarvittava tuki.

Espoon Työterveyspalveluissa laadittiin uusitut asiakasprosessit, jotka pohjautuvat sähköisesti täytetyn kyselyn tuloksiin. Tarkastettavaa ei pyydetä vastaanotolle, mikäli työkyvyn tai yötyöhön sopivuuden suhteen ei tule esille tekijöitä, jotka vaativat jatkoselvittelyä vastaanotolla. Seurannan perusteella vain 12 % tarkastettavista tarvitsi vastaanottoajan.

Lisätietoa:

Espoo:

- lastenneuvola anni.paaskoski@espoo.fi
- kouluterveydenhuolto pia.nordensved@espoo.fi
- työterveyspalvelut annika.blomqvist@espoo.fi

Porvoo:

- Äitiysneuvola ja opiskeluterveydenhuollon pilotti jaana.forslund@porvoo.fi

Kuopio:

- Kouluterveydenhuollon pilotti merja.jumpponen@kuopio.fi